

W najnowszym numerze Pisma Samorządu Terytorialnego WSPÓLNOTA, m.in.:

Samorządowy pakiet deregulacyjny 2.0. Strona samorządowa KWRiST przedstawiła szereg propozycji zmian ustawowych, koncentrując się na doprecyzowaniu podstaw prawnych oraz korektach proceduralno-finansowych. Ma to ograniczyć spory interpretacyjne i obciążenia administracyjne w JST. Poprosiliśmy samorządowców o opinie na temat pakietu – optymizmu w ich wypowiedziach nie ma jednak zbyt wiele.

Spór z rządem o wodę się zaostrza. Reforma taryf wodno-kanalizacyjnych, zamiast upraszczać system, może prowadzić do nadregulacji, sporów z Wodami Polskimi i miliardowych konsekwencji dla sektora komunalnego – mówi w dużym wywiadzie Marek Wójcik, ekspert ds. legislacji Związku Miast Polskich.

Obszary chronione w nowym systemie dochodów JST. Publikujemy ranking udziału powierzchni chronionych we wszystkich województwach i gminach w Polsce wraz z komentarzami samorządowców: czy takie obszary są raczej balastem, czy szansą na rozwój oraz w jakim stopniu środki przyznane w ramach tzw. potrzeb ekologicznych rekompensują ograniczenia wynikające z ochrony przyrody.

Burmistrz bez wynagrodzenia, radni bez przysięgi – Bodzentyn w trybie awaryjnym. Minął rok od zawieszenia władz miasta i przejęcia rządów przez komisarza. Jak się okazuje, w ustawach brakuje jednoznacznego rozstrzygnięcia kwestii wypłaty wynagrodzenia zawieszonemu burmistrzowi.

Mandat radnego jak gorący kartofel. Zmiany personalne w radach gmin w trakcie kadencji nie są niczym zaskakującym, zdarzają się jednak sytuacje wyjątkowe – jak wymiana blisko 40 proc. składu rady w niespełna dwa lata. Z taką sytuacją mamy do czynienia w Giżycku.

Od diagnozy do pozwu – historia sporu o finansowanie zadań zleconych. Są w Polsce problemy o bardzo długiej historii. Jednym z nich jest kwestia finansowania zadań zleconych samorządom. To problem nie nowy ani nagły, lecz raczej przewlekły – na tyle długotrwały, że ostatecznie doprowadził do złożenia pozwu – pisze Rafał Rudka, kierownik Działu Współpracy, Informacji, Analiz i Programów Związku Powiatów Polskich, redaktor naczelny „Dziennika Warto Wiedzieć”.

Andrzej Porawski odpowiada RPO. Rzecznik zarzucił rządowi wycofanie się z zapowiadanych ograniczeń dotyczących mediów wydawanych przez samorządy, co – jego zdaniem – zagraża lokalnemu pluralizmowi i standardom legislacji. Dyrektor Biura ZMP polemizuje z tymi zarzutami.

10 najciekawszych orzeczeń dotyczących informacji publicznej. Rok 2025 w orzecznictwie dotyczącym ustawy o dostępie do informacji publicznej nie przyniósł przełomu, ale dostarczył ciekawych wyroków doprecyzujących standardy dostępu do informacji. Co w nich znajdujemy?

Oplata planistyczna – wątpliwości wokół pojęcia zbycia nieruchomości. Oplata planistyczna rodzi istotne wątpliwości, zwłaszcza na tle rozumienia „zbycia” nieruchomości, od którego ustawodawca uzależnia powstanie obowiązku jej uiszczenia. Sprawdzamy, co na ten temat mówi orzecznictwo sądów.

Odpis aktu stanu cywilnego dla spadkobiercy. Zgodnie z art. 45 ust. 1 prawa o aktach stanu cywilnego odpis aktu wydaje się nie tylko osobie, której akt dotyczy, lecz także tej, która wykaże interes prawny. Organy uprawnione do wydania odpisu nie powinny oczekiwać przedłożenia wezwania wystosowanego przez sąd lub notariusza.

Brak „drugiej linii zabudowy” nie zawsze blokuje wydanie WZ. Wyznaczenie tzw. drugiej linii zabudowy przy ustalaniu warunków zabudowy nie następuje automatycznie. NSA wskazała, że o możliwości jej określenia przesądza wynik analizy urbanistycznej, w tym ocena, czy na danym obszarze w ogóle występuje linia zabudowy oraz czy jej wyznaczenie jest realne i uzasadnione.

Monitoring w altanie śmietnikowej. Nie można automatycznie uzasadniać instalacji monitoringu wizyjnego w altanach śmietnikowych art. 6 ust. 1 lit. f RODO – orzekł NSA.

Treść porozumienia poza kompetencją rady. Wyrażenie zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego nie obejmuje uprawnień rady gminy do określania jego treści, gdyż czynność ta należy do organów wykonawczych gmin. Rada nie może narzucać szczegółowych warunków porozumienia – przypomniał wojewoda podlaski w rozstrzygnięciu nadzorczym.

Niepełny staż a dodatkowe wynagrodzenie. Nieprzepracowanie co najmniej sześciu miesięcy nie wyłącza prawa do dodatkowego wynagrodzenia rocznego, jeżeli wynika z okoliczności objętych zamkniętym katalogiem ustawowych wyjątków – przypomina RIO.

Optymalizacje z zakresu spraw obywatelskich. MSWiA przygotowało projekt ustawy mającej „usprawnić i unowocześnić” procedury w kluczowych obszarach spraw obywatelskich, w tym dotyczące dowodów osobistych oraz rejestracji stanu cywilnego.

Grupa VAT może oznaczać nieoczekiwane korzyści finansowe. Utworzenie samorządowej grupy VAT umożliwi odliczanie podatku od inwestycji, wspiera rozwój lokalnej infrastruktury oraz ogranicza ryzyko podatkowe. Pozwala także zwiększyć efektywność przepływów pieniężnych pomiędzy JST a spółką komunalną.

Nowe obowiązki samorządów po doświadczeniach kryzysu migracyjnego. Specustawa z 2022 r. uruchomiła szybki dostęp do usług publicznych dla obywateli Ukrainy, a równoległe zmiany w ustawie o zarządzaniu kryzysowym wzmocniły instrumenty centralnego kierowania także wobec JST. Pokazujemy, jak Strategia migracyjna 2025–2030 utrwała zmianę roli samorządów i jakie konsekwencje może mieć brak jednoznacznego rozdziału zadań oraz trwałych mechanizmów finansowania.

Sprzedaż gruntów z naruszeniem prawa. Nieprawidłowe przetargi, wątpliwe wyceny, omijanie konkurencji i brak jawności – tak, według NIK, miasta w całej Polsce gospodarowały gruntami publicznymi. Samorzady traciły pieniądze, a decyzje o sprzedaży nieruchomości często zapadały z naruszeniem prawa.

Gorsza strona prywatyzacji. Bez tanich i dostępnych mieszkań, zwłaszcza w śródmieściach, miasta będą się wyludniać. Nie pomogą ani efektowne instytucje kultury, ani użyteczne przestrzenie publiczne – to jeden z wniosków płynących z lektury książki „Świątynia i śmietnik. Architektura dla życia” Grzegorza Piątką, architekta i krytyka architektury.

Sokołów Podlaski: pamięć, która buduje przyszłość. Miasto uczciło 163. rocznicę wybuchu powstania styczniowego w formule wykraczającej poza tradycyjny ceremoniał rocznicowy. Tegoroczne obchody stały się zarazem początkiem publicznej debaty o utworzeniu Muzeum Powstania Styczniowego – pierwszej w Polsce placówki w całości poświęconej temu zrywowi.

Zamawiając prenumeratę „Wspólnoty” otrzymują Państwo:

- kompleksowy przegląd najważniejszych zagadnień w jednym miejscu,
- bezpłatny stały dodatek *KURIER PRAWNY*,
- dostęp do ekskluzywnych rankingów,
- bezpłatny dostęp do wydań archiwalnych,
- bezpłatne porady prawne.

Inspirujemy, omawiamy i analizujemy prawo, finanse, gospodarkę JST.

Zachęcamy do dołączenia do naszej wspólnoty. W sposób profesjonalny i innowacyjny wspieramy rozwój naszych lokalnych ojczyzn.

Prenumeratę można zamówić:

- za pomocą formularza wysłanego na adres: *MUNICIPIMUM SA, ul. Marynarska 19A, 02-674 Warszawa*
- e-mailowo: handlowy@municipium.com.pl
- online w księgarni: www.wspolnota.org.pl/ksiegarnia